

iaeden

SALVEM L'EMPORDÀ

**institució altempordanesa
per a la defensa i estudi de
la natura.**

Butlletí núm. 178

hivern de 2022-2023

250m²

per

omplir-los

de vida

S U M A R I

Portada	
Xapo Ortega, Pòrland	
Sumari	2
Editorial	3
Calendari d'activitats	5
Noticiari	8
Un Conte: Nius exprés.....	16
Mare Mar:	
Una segona oportunitat de protegir l'àmbit marí del cap de Creus?	18
Reflexions d'en Ramon:	
Alternatives energètiques a la llar	20
Butlleta d'inscripció	23

Les aportacions econòmiques a favor de la
IAEDEN-Salvem l'Empordà es poden fer a
TRIODOS, compte núm.

ES12 1491 0001 2130 0007 9133.

Els donatius i la quota de soci/sòcia es poden
desgravar de l'IRPF. Només ens heu de fer saber
el vostre DNI, i us enviarem un certificat.

amb el suport de:

Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

foto: Joan Morales

Com a casa

Els humans, quan naixem, ens hem de trobar un entorn favorable, a fi que les primeres etapes de la nostra vida puguin anar reeixint.

L'embolcall afectiu que ens procuren els nostres pares ens uneix a ells, i ens enllaça al seu projecte previ, que de mica en mica van construint, on ha de ser possible, a més del creixement físic, l'emocional, l'intel·lectual, l'espiritual... de tots plegats.

Vinculat a aquest entorn immaterial és necessari, també, un de corpori: la casa. El sostre que ens aixoplugarà durant molt de temps fins que busquem fer, per nosaltres mateixos, el que havien fet abans els nostres progenitors en funció, és clar, de la pròpia decisió de cadascú.

A les entitats, els processos arriben a assemblar-se molt als que fem les persones.

Parlem dels espais físics que, al llarg dels anys, ens han anat aixoplugant.

Quan va néixer la IAEDEN, l'any 1980, per configurar-se legalment com a entitat necessitava tenir una seu i, per tant, una adreça postal. Aquesta va ser a la Pujada del Castell, 25, de Figueres (a la foto), gràcies al recordat Artur Jacomet.

El gener de 1983, el primer canvi ens va portar al carrer Méndez Núñez, 9,1r.

D'aquí, al cap de poc (març de 1984), vam passar al Casino Menestral, carrer Ample, 17. El seu magnífic edifici (ara en obres) acollia les nostres reunions, assemblees i actes públics. L'arxiu de la nostra entitat i una petita però interessant biblioteca, que anaven creixent, eren custodiats en aquell temps, per en Joan Morales i la M. Àngels Pujolar, en el seu domicili particular. La biblioteca la posaven a disposició dels socis que volguessin consultar-la, sovint donant accés, també, a la seva pròpia.

El febrer de 1990, la seu de l'entitat es trasllada a una petita caseta situada en el jardí de l'habitatge que ocupava en Josep Espigulé amb la seva família al carrer Empordà, 61.

D'aquí, la primavera de 1995, vam anar a ocupar un primer pis situat al carrer de Sant Pere, 17, ben bé al cor de la ciutat.

El mes de febrer de 2001 ens vam traslladar al primer pis del carrer de Sant Vicenç núm. 30, on hem tingut la seu fins al desembre de 2022.

Ara comencem una nova etapa. El primer pis del carrer de Santa Margarida, 9, ens allotjarà (esperem que sigui per molt de temps) juntament amb dues entitats més: el Centre Excursionista Empordanès i Òmnium Cultural.

En aquest pis hi haurà els despatxos de treball intern i l'arxiu. Però, sense que ningú perdi la seva pròpia personalitat, la complicitat de les tres entitats no volem que es limiti a aconseguir optimitzar uns espais de treball. Vol anar més enllà.

Com ja s'ha començat a explicar, en la planta baixa de l'edifici i d'un d'adjacent, hi volem vestir un petit centre cultural i social. Aquí s'hi han de trobar ecologisme, excursionisme, natura, estima a la terra, llengua i cultura per fer-nos somiar plegats, i per veure'ns capaços de fer néixer realitats.

En tots els espais on hem estat al llarg dels anys, hi ha hagut vida: somnis i realitats. I una gran quantitat de persones que, mentre creixien com a tals, amb les seves forteses i mancances, han anat marcant el ritme del cor de l'entitat. Junts hem gaudit amb l'èxit i hem après amb el fracàs. Diuen –i n'estic convençut– que hem fet una feina molt positiva per a Figueres i l'Empordà.

Ara, quan comença aquesta nova etapa, a aquest esperit nostre hi podem sumar el dels companys de projecte. Segur que junts obrirem nous camins que ens portaran a albirar horitzons que conviden a ser conquerits.

Llorenç Pascua

CALENDARI D'ACTIVITATS

Divendres 13 de gener. Cens d'ajocadors d'ocells aquàtics de la comarca

Durant el gener, a tot Catalunya, es realitza el cens d'ocells aquàtics hivernants. Algunes de les espècies d'ocells que s'han de censar, s'ajunten al vespre per crear ajocadors i passar la nit agrupats. L'objectiu d'aquest cens és fer el recompte d'aquests ajocadors de corbs marins, esplugabous, arpelles... que hi ha a la comarca. Cal tenir un mínim de coneixement en identificació d'ocells per participar-hi.

Hora i lloc de trobada: A 3/4 de 4 de la tarda al Cortalet del PNAE.

Aportació i inscripcions: L'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a apnae@apnae.org o al telèfon 972 454 672 abans del dia 11 de gener per tal de planificar el cens.

Organitza: APNAE, Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Dissabte 14 de gener. XIII cens de duc al Parc Natural de Cap de Creus

El Parc Natural de Cap de Creus, amb la col·laboració del grup natura de la IAEDEN i APNAE, organitza aquest cens per tal de detectar les diferents parelles de duc que crien a la zona del parc.

Hora i lloc de trobada: A 2/4 de 4 de la tarda a l'aparcament del CAT de Vilajuïga. Es preveu finalitzar cap a les 7 de la tarda, aproximadament.

Aportació i inscripcions: L'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a pncapcreus@gencat.cat o 972 193 191.

Organitza: Parc Natural de Cap de Creus.

Col·labora: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà, APNAE.

Gaudeix de l'aigua amb nosaltres TOT L'ANY!

TARIFES PLANES SK KAYAK

- ☛ Us descobrim els millors indrets en caiac
- ☛ A partir de 40€ al mes

LLANÇÀ - SANT PERE PESCADOR

- ☛ Sortides als Parcs Naturals del Cap de Creus i als Aiguamolls de l'Empordà
- ☛ Botiga de Llançà OBERTA sempre!

www.kayakcostabrava.com

reserves@skkayak.com

☎ 972 12 11 12 - 627 43 33 32

Dissabte 28 de gener. Anellament d'ocells i penjada de caixes nius als Estanyols del Mas Margall

Continuem amb les sessions d'anellament científic d'ocells als Estanyols del Mas Margall fruit de la col·laboració amb l'Ajuntament d'Avinyonet de Puigventós. La idea és realitzar de forma periòdica, al llarg de l'any, aquestes sessions d'anellament als Estanyols, amb l'objectiu d'obtenir dades dels ocells de la zona i, a la vegada, divulgar a la població la riquesa faunística. Les sessions aniran a càrrec de l'ornitòleg Guillem Arrufat. En aquesta ocasió també farem una penjada de caixes niu a la zona.

Hora i lloc de trobada: A partir de les 8 del matí als estanyols del Mas Margall (Avinyonet de Puigventós).

Aportació i inscripcions: L'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Col·labora: Ajuntament d'Avinyonet de Puigventós.

Diumenge 29 de gener. Sortida ornitològica a Olot

El dia 29 de gener farem la tradicional sortida hivernal a la Garrotxa per identificar i conèixer ocells de bosc amb l'ornitòleg Joan Ventura.

Hora i lloc de trobada: A les 9 del matí a l'aparcament del Parc Nou d'Olot.

Cal portar: Calçat còmode, esmorzar i binocles.

Aportació i inscripcions: Gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Divendres 10 de febrer. Cens d'ajocadors d'ocells aquàtics al PNAE

En aquesta activitat, el cens d'ocells aquàtics hivernants es farà a la zona del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. Cal tenir un mínim de coneixement en identificació d'ocells per participar-hi.

Hora i lloc de trobada: A 3/4 de 4 de la tarda al Cortalet del PNAE.

Aportació i inscripcions: L'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a apnae@apnae.org o al telèfon 972 454 672 abans del dia 8 de febrer per tal de planificar el cens.

Organitza: APNAE, Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Dissabte 25 de febrer. Assemblea i vermut anual de l'entitat

Aquest any volem repetir el format d'assemblea general que vam fer en els dos anys abans de la pandèmia de la Covid, ja que van ser tot un èxit d'assistència i participació.

Per aquest motiu, a les 11 del matí, a la sala de La Cate de Figueres, farem una assemblea per valorar el que s'ha realitzat durant l'any 2022 i, posteriorment, junts decidirem els temes prioritaris a tractar el 2023. A la una del migdia acabarem amb un pica-pica i vermut.

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà en el marc de la seva assemblea anual de socis.

Diumenge 5 de març. La Muga pas a pas, 1a etapa

Sortida per descobrir els valors naturals i culturals que amaga la Muga, des del seu naixement fins a la seva desembocadura. En aquesta primera etapa, anirem des del seu naixement fins a l'Hostal de la Muga, acompanyats per l'Ignasi Batet. Cal venir preparats per caminar amb el material adequat i ser previsors amb el temps que pugui fer.

Hora i lloc de trobada: A 2/4 de 9 a l'aparcament de Costoja. Sortida de tot el dia.

Cal portar: Bon calçat, esmorzar, dinar, aigua i prismàtics (opcional). Bastons per qui li faci falta.

Aportació i inscripcions: Gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Dissabte 18 de març. Jornada de recerca de l'orquídia *Neotinea conica* a l'Albera

Juntament amb el GOC (Grup Orquidològic de Catalunya) es vol fer una recerca per conèixer la població de l'orquídia *Neotinea conica* a diferents indrets de l'Albera.

Hora i lloc de trobada: A 2/4 de 10 a l'entrada de Delfià del municipi de Rabós.

Aportació i inscripcions: L'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà i GOC

Dissabte 15 d'abril. Sortida de reconeixement de rastres de la fauna

La jornada estarà guiada pel naturalista Ignasi Batet. S'iniciarà amb una xerrada introductòria, una exposició de rastres i posteriorment una sortida de descoberta dels senyals produïts per la fauna.

Hora i lloc de trobada: A les 9 a la plaça de l'església de Pau. Sortida matinal.

Aportació i inscripcions: Gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà

Abril. Anellament d'ocells i penjada de caixes nius als Estanyols del Mas Margall

En una data encara per concretar del mes d'abril es farà una jornada d'anellament científic als Estanyols del Mas Margall. Seguiu les nostres xarxes socials per saber quan es realitzarà.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Col·labora: L'Ajuntament d'Avinyonet de Puigventós.

L'estany Llampol torna a estar amenaçat

L'agost passat vam presentar al·legacions contra la construcció d'una granja de 2000 porcs a la zona de l'estany Llampol. No és la primera vegada que es proposa un projecte similar en aquesta zona. El 2018 s'hi va projectar una granja de dimensions similars que va decaure per les greus implicacions ambientals que hauria tingut la seva construcció. L'amenaça principal és l'afectació al medi hídic de la zona, tant pel que fa a la contaminació per purins de les aigües superficials i subterrànies, com per l'extracció d'aigua per nodrir les necessitats de les instal·lacions.

En aquesta ocasió hem al·legat les diverses incompatibilitats que presenta el projecte, tant urbanístiques com ambientals. Per començar, el projecte se situa en una àrea on no és possible la construcció de cap nau ni infraestructura associada a l'explotació en ser sòl forestal, segons marquen les Normes Subsidiàries de Sant Climent Sescebes. En aquest sòl, només serien possibles usos que no impliquessin la transformació de la naturalesa forestal i que no suposessin la "lesió" del valor específic de la vegetació arbòria a protegir. A més a més, qualsevol incompliment d'aquests condicionants suposaria una infracció urbanística i, per tant, susceptible d'una sanció.

A escala ambiental les implicacions són més grans, atès el context natural dins el qual es fa la proposta d'instal·lació ramadera. El projecte se situa dins una àrea qualificada com a connector ecològic i molt propera als espais naturals protegits de la Xarxa Natura 2000 de les basses de l'Albera i riu Llobregat d'Empordà – riera de Torrelles i en la zona d'influència de la zona humida protegida de l'estany Llampol. La construcció d'una granja de porcí en aquesta àrea seria una autèntica amenaça a la flora i fauna única que habita els espais propers. Les amenaces principals a l'estany Llampol i les zones humides properes són:

- Sobreexplotació dels recursos hídrics subterranis per nodrir les instal·lacions de l'aigua necessària per funcionar, podent arribar a afectar la dinàmica hídrica de la xarxa d'estanys temporals.
- Contaminació per nitrats de la zona (afectant rieres i estanys protegits) en preveure's l'eliminació de les dejeccions ramaderes dins l'àmbit de l'explotació. Aquesta contaminació acabaria generant un procés d'eutrofització (excés de nutrients) del conjunt dels sistemes aquàtics de la zona que provocaria un canvi radical de les condicions fisicoquímiques i podria arribar a provocar la desaparició d'espècies úniques que habiten aquests espais.

– Destrucció de l'hàbitat per mitjà d'un increment en la freqüentació de la zona per part de camions i un increment en els atropellaments de la fauna i molèsties que podrien fer que la rica biodiversitat d'avifauna busqui indrets diferents per establir-se.

Aquests riscos ja són coneguts per la Generalitat, gràcies a la denúncia que vam fer davant el Parlament sobre les greus implicacions ambientals que tindria la construcció d'una granja de porcs en aquest espai. És per això que l'octubre de 2019 el Parlament de Catalunya va resoldre instar el Govern a mantenir el màxim zel ambiental i territorial en la tramitació administrativa per atorgar o denegar les llicències i per elaborar les avaluacions ambientals corresponents.

Seguirem l'evolució administrativa d'aquest projecte de ben a prop.

Presentem al·legacions contra un nou polígon industrial i urbanització a Peralada

L'Ajuntament de Peralada va posar a exposició pública la proposta de modificació del planejament municipal per encabir un projecte anomenat ITSE-Montserrades, on pretén estimular la construcció de l'últim sòl urbanitzable del municipi per mitjà d'ampliar la zona residencial i preveure la construcció d'un nou polígon industrial, tot requalificant un sòl no urbanitzable. Aquesta proposta consta d'uns 200 nous habitatges de tipus unifamiliar i abasta una extensió de 23 hectàrees al nord del municipi, entre l'àrea urbana i el Golf Peralada.

Proposta d'ordenació detallada: plànol amb l'edificació orientativa

Les al·legacions que hem presentat estat enfocades a posar en dubte la idoneïtat de la proposta presentada i remarcar diverses incompatibilitats urbanístiques del projecte:

- Se supera el llimitar d'extensió urbana màxima que marca el Pla Territorial Parcial de Comarques Gironines (PTPCG) a l'estratègia de creixement del municipi, sent la proposta d'unes 23,7 ha, quan la normativa territorial marca el límit a unes 17,61 ha. La proposta de polígon industrial, a més, duplica l'edificabilitat bruta respecte al que marca el PTPCG (0,4 m² de sostre/m² de sòl) i la seva construcció està supeditada a una planificació supramunicipal rellevant, atès que ja existeix sòl industrial de sobres a la comarca.
- Es preveu incrementar un 67% les emissions de gasos d'efecte hivernacle i un 62% els consums d'aigua respecte al projectat al planejament vigent. Enfront aquesta estimació, no es proposa cap mena de mesura per reduir o compensar aquests increments, sent especialment preocupant atesa l'emergència climàtica dins la qual ens trobem i la situació de sequera que es pateix a la comarca. Per si fos poc, tampoc està del tot assegurat el subministrament d'aigua en un futur, perquè Peralada ho fa principalment a través de pous i la memòria ambiental del projecte apunta a la possible contaminació per nitrats de l'aquífer en els pròxims anys.
- El projecte presentat s'hauria de tramitar com una REVISIÓ de POUM i no com una mera modificació puntual atesa la gran repercussió ambiental i urbanística que té per al municipi. A part de l'esmentat anteriorment, s'amplia també la zona residencial, es crea un nou polígon industrial i s'elimina el projecte d'una carretera considerada com a troncal al planejament vigent.

L'Ajuntament justifica aquesta proposta per la necessitat de diversificar l'economia del municipi i assegurar l'existència d'habitatge per a la gent jove del poble, que actualment està emigrant a altres municipis i fa envellir la població. La realitat és, però, que el Grup Peralada és propietari de més de la meitat dels terrenys afectats i l'única empresa que ha manifestat l'interès pel nou polígon, l'automobilística Hispano Suiza, també pertany al grup. A més, els habitatges projectats són de tipus unifamiliar amb piscina i jardí. Per tant, no es diversifica realment l'economia, perquè continua depenent de l'actor econòmic principal del poble i els habitatges projectats no estan realment pensats a les capacitats econòmiques del jovent, sent un estil edificatori més aviat pròxim a les segones residències, lloguer de vacances o per a rendes mitjanes-altes. Si bé és cert que s'hi preveuen una trentena d'habitatges de protecció oficial, aquesta fórmula tampoc assegura l'establiment de la gent jove del municipi.

Per totes les qüestions plantejades, demanem a l'Ajuntament i a la Comissió Territorial d'Urbanisme de Girona (CTUG) que es vetlli per la legalitat urbanística, que no es tiri endavant la proposta i, que, si el que es vol es diversificar l'economia del municipi i permetre l'arrelament de la gent jove al poble, es faci una proposta més ben treballada, fomentada i transversal, defugint de fórmules consumidores de territori i que ja han demostrat que només beneficia als de sempre, els que més tenen.

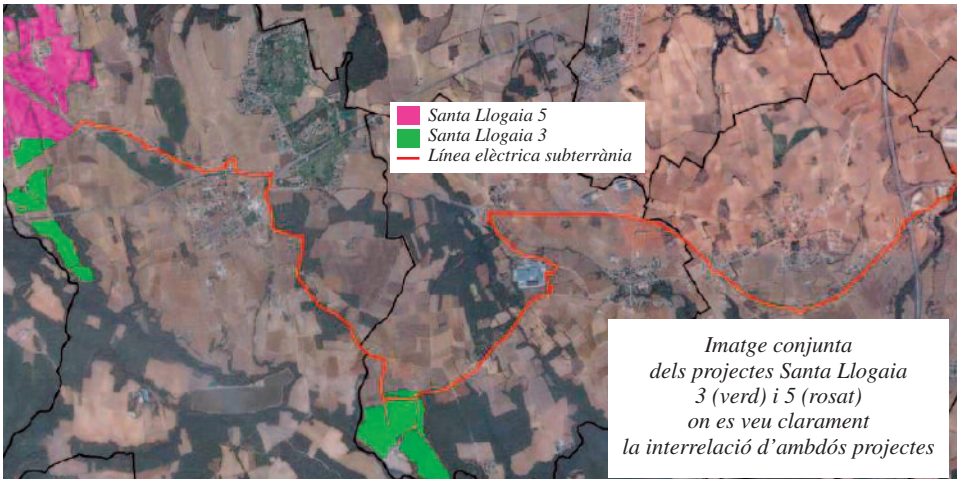
Es projecten dos macroparcs solars a Ordís i Navata

Ambdós projectes són més grans que els pobles d'Ordís i Navata i se situen entre la GIP-5239 i l'N-260 (PS Santa Llogaia 5) i a tocar de la riera d'Àlguema (PS Santa Llogaia 3). Entre els dos tenen un potencial de producció de 86 MW i vessarien tota l'energia produïda a la subestació elèctrica de Santa Llogaia. Aquesta subestació és d'alta tensió (transport d'energia a llargues distàncies) per la qual cosa l'impacte de la instal·lació es quedaria al territori, però l'energia viatjaria a indrets més llunyans com pot ser França o Barcelona.

L'afectació al medi agrari és elevada, atès que se situarien a camps de secà, perdent així espais de producció d'aliments i modificant el paisatge agrari de la zona de forma substancial. Cal recordar que totes aquestes instal·lacions estan envoltades d'un tancat de seguretat i els promotors, per reduir la visibilitat de les instal·lacions, proposen la plantació d'una filera d'arbrat. Aquesta mesura, a priori positiva, també afecta greument el paisatge de la zona, actualment obert i que passarà a ser de caràcter "forestal".

Pels impactes paisatgístics, agraris i socials (pèrdua de renda agrària per a alguns pagesos), des de la IAEDEN hem presentat al·legacions a ambdós projectes. També hem manifestat que s'està fent un fraccionament fraudulent d'un projecte únic de 118 ha i 86 MW en dos de més petits per fer passar per menor l'afectació ambiental i paisatgística i tramitar-se a través de la Generalitat, amb una normativa més laxa que la que hi ha a escala estatal. Aquesta pràctica està tipificada com a frau de llei.

L'entitat continua apostant per un model diferent d'implantació de renovables al territori, aposant per la necessitat prèvia d'una planificació territorial i una participació ciutadana més gran en tot el procés de la transició energètica. És per això que continuem analitzant projecte per projecte i participant en diversos espais (tant oficials com no oficials) per aconseguir que el model de transició sigui el més social i ambientalment sostenible.

Valorem positivament els resultats de l'enquesta sobre projectes eòlics a l'Alt Empordà

Es van enquestar telefònicament un total de 450 persones residents a la zona de l'Albera, el golf de Roses i Cap de Creus i se'ls van plantejar tres preguntes en què es demanava:

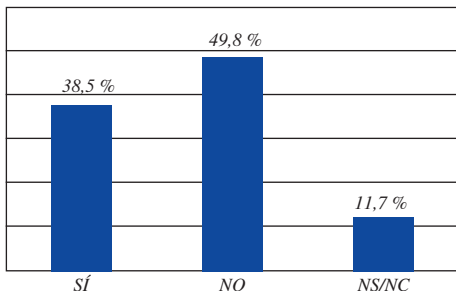
- Està d'acord amb la ubicació dels pars eòlics amb molins de 200 m d'altura als pobles de l'entorn del Paratge Natural de l'Albera? (Sí; No; NS/NC)
- Està d'acord amb la ubicació de parcs eòlics marins amb molins de 200 metres d'altura al golf de Roses? (Sí; No; NS/NC)
- On creu que s'haurien d'ubicar els parcs eòlics a la comarca? (A qualsevol lloc, necessitem energia eòlica al preu que sigui; Enlloc, la comarca viu del paisatge i del turisme; S'han de buscar els espais amb menor impacte i allunyats d'espais naturals).

Si analitzem els resultats de l'enquesta feta als habitants dels pobles de l'Albera i el golf de Roses, ens trobem que en ambdós casos es rebutgen els projectes proposats. Tant si es demana als enquestats de l'Albera pels projectes de la costa i els propis, com si es fa a la inversa, el resultat és el mateix, el rebuig majoritari a les pretensions de les empreses promotores en aquests indrets, mostrant la solidaritat comarcal i defugint de les etiquetes nimby que tant s'han posat als detractors dels projectes.

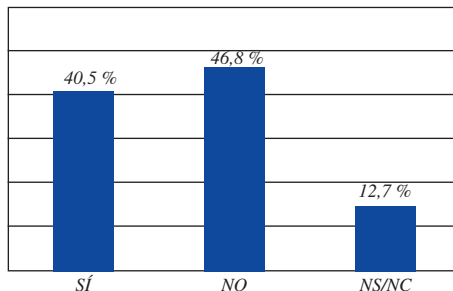
Un fet també remarcable són les diferències d'opinió segons el rang d'edats. La gent jove, (de 18 a 30 anys) en la seva majoria, rebutgen els projectes plantejats a l'Alt Empordà, sent remarcable que, en l'última pregunta sobre la millor ubicació per a aquestes instal·lacions, un terç es mostra favorable per l'opció de no fer-los a la comarca, perquè viu del paisatge i el turisme. Si per contra analitzem la franja d'edat entre els 30 i 44 anys, en les preguntes referents a les ubicacions a l'Albera i el golf de Roses, es mostren favorables als projectes proposats, mentre que, paradoxalment, en l'última pregunta, es mostren més partidaris d'ubicar els projectes a les zones amb menor impacte i allunyats dels espais naturals, sent completament contradictori amb el posicionament anterior. Per últim, les últimes franges d'edat (45-64 i >65 anys) es mostren contràries a les ubicacions dels projectes actuals i són partidaris d'implantar l'eòlica als espais més adequats i amb menys impacte ambiental. Com a destacable de la franja dels >65 anys, hi ha una gran quantitat d'indecisos (19,8 – 22,1%, una de cada cinc persones aproximadament), fet que pot ser interpretable al fet que bona part del debat es fa a les xarxes socials, espais on no hi són gaire presents.

En terme generals, la posició contrària és majoritària, però no està molt allunyada de les posicions favorables, sent el sector dels indecisos minoritari (rang 11,7% a 12,7%). Aquesta situació ha variat relativament respecte a l'enquesta feta el 2010 pel

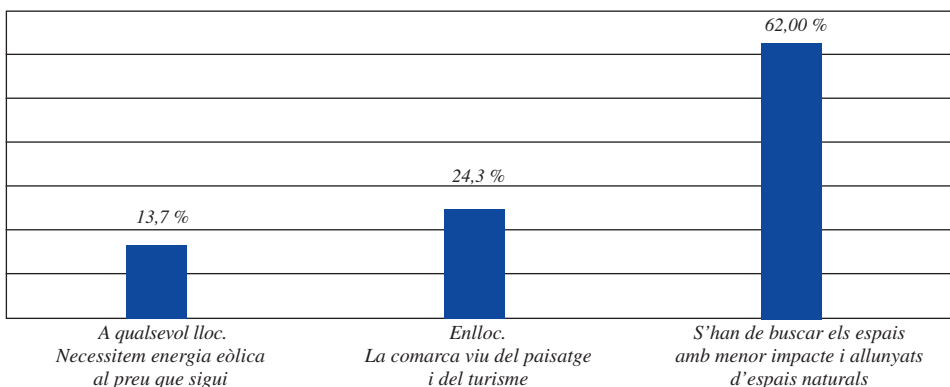
1. Està d'acord amb la ubicació de parcs eòlics amb molins de 200 metres d'altura als pobles de l'entorn del Paratge Natural de l'Albera?

2. Està d'acord amb la ubicació dels parcs eòlics marins amb molins de 200 metres d'altura al golf de Roses?

3. On creu que s'haurien d'ubicar els parcs eòlics a la comarca?

Centre d'Estudis d'Opinió (CEO), en el qual els enquestats, respecte a la seva opinió sobre l'eòlica, un 36,5% van respondre en contra i un 32,5% a favor. Ara, hi ha un percentatge més elevat de posicionats, però continua dominant el sector contrari i ha incrementat la seva diferència respecte al sector favorable. Aquest fet dona ales a la nostra lluita, defugint de grans instal·lacions eòliques als espais més sensibles de la comarca i apostant per un model més planificat i respectuós amb els valors ambientals, socials i culturals de l'Alt Empordà. Cal continuar amb la campanya informativa i donar a la població una visió crítica sobre les renovables, defugint dels arguments *tecnoptimistes* i de *greenwashing*, tot augmentant el rebuig de l'Empordà al model imposat actualment. Només aplicant mesures d'estalvi, reducció del consum i mobilitat i, en definitiva, el decreixement, podrem fer una transició energètica sostenible territorial i ambientalment.

Renovables SÍ, però NO PAS AIXÍ!

Recuperem la plataforma “RESPOSTA AL MIDCAT”

Arran de la invasió russa a Ucraïna, i davant les portes del que podria ser un hivern cru per a molts països, a escala energètica, es va revifar el fantasma del MidCat. El projecte d'interconnexió gasística entre l'estat espanyol i França. Una autopista per transportar gas, seguint el model de la MAT en tots els aspectes: imposat, caríssim, obsolet i promocionat amb totes les mentides que facin falta.

Amb el pas dels dies, amb canvis d'opinió constant per part dels polítics, es va acabar descartant el projecte per una nova proposta submarina anomenada BarMar (Barcelona-Marsella) o H2MED que connectaria Espanya i França a través d'un gasoducte submarí sortint de Barcelona i resseguint la costa fins a Marsella. Aquesta proposta continua apostant pel gas i no acabem de veure clara la intenció que transporti hidrogen, ateses les diferents implicacions mediambientals que té produir aquest gas a gran escala i les diferents dificultats tècniques que implica. Basem el nostre posicionament contrari en els punts següents:

- Apostar per aquesta infraestructura és continuar finançant la indústria fòssil. Una indústria que només afavoreix a bancs, constructores i energètiques, sobretot Enagás, i que ens allunya dels objectius de descarbonitzar les economies i arribar a la neutralitat de carboni el 2050. Un finançament que es faria a través dels fons NextGenerationEU, i que canviaria un finançament pensat per la transició energètica de les renovables a favor del model fòssil.
- No serveix per garantir la seguretat energètica atès que només es podria reemplaçar el 2-3% del gas fòssil importat des de Rússia el 2021 (150 bcm, per 7,5 bcm el MidCat) i perquè es continua dependent de països tercers, com els Estats Units, Algèria o Qatar, i, com s'ha vist en el cas d'Algèria, els posicionaments internacionals d'alguna de les baules de la cadena poden posar igualment en perill el subministrament. Continuar dependent d'un combustible fòssil en vies d'exhauriment tampoc garantirà la seguretat de subministrament, i menys a preus assequibles com fins ara.
- S'aposta per continuar amb un model energètic extractivista, amb un fort impacte al Sud Global (ecològic, amb pràctiques com el fracking, així com socioeconòmic), i que depèn de països alguns dels quals amb greus incompliments dels Drets Humans.
- No és viable, avui dia, que serveixi per portar hidrogen verd, una tecnologia sobre la qual encara s'està investigant i presenta diverses dificultats tècniques. A més, l'hidrogen no és la solució: només l'1% és verd o renovable (el 99% prové del gas o del petroli) i aquest vector energètic (l'hidrogen verd), per produir-lo actualment, consumeix entre 2 i 3 vegades l'energia que en podem obtenir amb la seva combustió.
- La producció de l'hidrogen verd requereix grans quantitats de macroinstal·lacions de renovables per obtenir tota l'energia necessària i d'aigua. És inconcebible que el sud d'Europa es converteixi en un hub de producció quan el canvi climàtic pronostica, per a aquesta part del continent, sequeres més recurrents i fortes i, a més, es compta amb un fort rebuig social a la implantació de grans centrals de renovables.

– La construcció BarMar implica la destrucció del territori i biodiversitat la qual cosa es podria titllar d’ecocidi.

Així doncs, volem recalcar que aquesta no és una oposició al projecte només de la plataforma “Responem al MidCat”, ni del territori de comarques gironines, sinó una oposició de la societat en conjunt, així com de la comunitat científica que ja fa anys que adverteix que així no podem continuar. L’actual context de crisi climàtica, energètica i ecològica requereix una descarbonització urgent de l’economia per tal de fer-hi front. I no l’assolirem promocionant infraestructures i projectes especulatius que apuntalen un model energètic fòssil obsolet. Ens hi va el nostre futur i evitar el col·lapse, així com les possibilitats de sortir-ne amb el mínim patiment possible.

No poden ser els estats, partits polítics, ni multinacionals com Enagás que anteposin els seus interessos per davant d’objectius comuns com la reducció d’emissions o la transició cap a les renovables. No ens podem permetre, com a societats, cap gir en les polítiques comunitàries que prioritzin una suposada seguretat energètica per sobre de l’emergència climàtica i ignorant la crisi energètica.

Cal que Europa, en el seu conjunt, i els països del nord facin un canvi de model que permeti reduir el consum energètic, decreïxer i ser capaços, com a Unió Europea, de funcionar amb l’energia generada autònomament, assolint la tan anhelada seguretat energètica a partir de les renovables i evitant traslladar els impactes del model depredador actual als habitants dels territoris explotats.

fotos: Plataforma “Resposta al MIDCAT”

UN CONTE

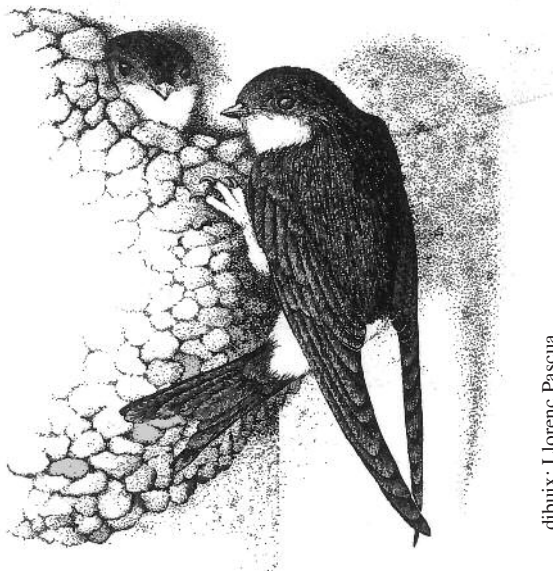

Nius exprés

- No els puc fer, jo, sis nius unifamiliars en trenta dies, senyor Nereta. Com a mínim trigaré sis setmanes. Fa mesos que no cau ni una gota i, per trobar fang, cada vegada he d'anar més lluny.

- Ni parlar-ne -el senyor Nereta va esborrifar les plomes-, han de ser-ne quatre, de setmanes. Màxim cinc. No em faci quedar malament amb els clients. I menys amb aquests, que són russos i ja tenen la ruta programada. Arribaran el 15 de juny.

La senyora Oranic notava que li baixava una gota de suor per entre les plomes del front. Li anava l'aliment de tota la llocada, i no se la volia jugar.

dibuix: Llorenç Pascua

- Per aquest preu, menys de sis setmanes, impossible. Una de dues, o em dona més temps, o me'n paga 70 per niu, i ja llogaré una vespa terrissaire per fer els acabats.

- Senyora Oranic, no em colli. Li asseguro feina tot l'any, jo. I molta. Aquests nius ja els tinc venuts, i els càlculs de costos i beneficis ara no els puc revisar.

- Sí, home, però una sequera tan persistent no ens l'esperàvem, i el transport del material gairebé em duplica el temps d'obra. Bé, que he de tenir temps per anar peixant els petits! Si no, de què em serveix la mosquitada que em paga?

- I el seu marit?

- L'han agafat a la Bisbal, per control de plagues.

- Doncs compri'l, piu de repiu!, el fang que necessita, que acaben d'obrir un Bricofly aquí mateix, a dues cantonades.

- Fang industrial!!!? -s'esgarrifa la senyora Oranic-.

- Està molt bé de preu -digué ell, repassant-se el plomatge del carpó-.

- Valgà'm sant Francesc! Però, no notaran la diferència? Allò és tarquim. Fa pudor. I s'esquerda en quatre dies.

- No notaran res. Són roquerols. Venen amb assegurança de vol i parades, i ja els hi cobreix tot, si s'obre una esquerda abans que marxin.

La moral ceramista de la senyora Oranic es debaté entre el seu jurament terrissocràtic i el més salvatge sentit de l'oportunisme turístic.

- D'acord. Els hi entrego per Corpus. Però no digui que els he fet jo, eh! A mi m'agradara treballar més fi.

Mireia Mena

MARE MAR

Una segona oportunitat (i potser la darrera) de protegir l'àmbit marí de cap de Creus...?

La campanya més llarga i mediàtica de la història de la IAEDEN fou, molt probablement, la que la nostra entitat va organitzar entre l'any 1990 i el 1998 mentre reclamàvem la declaració de parc natural pel cap de Creus. Un dels detonants fou que, estimulats per la imminent aprovació de la Llei de Costes, s'estiguessin impulsant a correu una pila de projectes edificatoris arran del seu litoral. Per aquest motiu, no vam parar de presentar al·legacions contra camps de golf, pistes d'esquí artificial, noves urbanitzacions, nous ports esportius, edificacions il·legals en zona PEIN... I de denunciar-ho en diferents cadenes televisives, emissores de ràdio, premsa escrita... Tot seguit, es van crear grups locals a Cadaqués i Roses amb l'objectiu de mobilitzar la població en contra d'aquests projectes.

Per sort, la majoria d'aquests projectes es van arribar a aturar.

Pel que fa a l'àmbit marí, vam poder aturar certa pesca il·legal i un campionat de pesca submarina. També vam organitzar xerrades i vam imprimir díptics amb el suport de Greenpeace per conscienciar els seus consistoris i la població dels avantatges que els comportaria protegir cap de Creus. La fita més mediàtica fou, però, l'enviament d'un total de 28.000 signatures al Departament de Presidència de la Generalitat demanant la declaració de cap de Creus com a parc natural. En paral·lel a tanta activitat reivindicativa, i colze a colze amb el personal científic de la ICHN, vam anar redactant el projecte que va inspirar el contingut de la futura llei.

En definitiva, podríem afirmar que la protecció de cap de Creus ha estat fruit de l'acció continuada de la IAEDEN. Per tot plegat, també ens prenem seriosament la propera aprovació del Pla regulador d'ús i gestió de l'àmbit marí de cap de Creus (PRUG). El motiu més important per fer-ho és que, si bé el seu àmbit terrestre va quedar prou protegit amb la nova llei, no succeí el mateix amb l'àmbit marí, ja que ho van impedir els interessos econòmics i els privilegis consolidats de certs sectors massa influents. De manera que aquest PRUG, tot i que arriba massa tard, no deixa de ser una bona oportunitat per esmenar-ho.

S'ha de reconèixer, però, que, davant d'aquest escenari relativament hostil, el nostre Govern ha anat aconseguint certs consensos reguladors entre els diferents sectors afectats: ajuntaments, pesca professional, pesca recreativa, submarinisme, nàutica,

conservacionisme, científics... Un procés on la IAEDEN també ha participat. Finalment, aquests “consensos” han acabat recollits en una proposta de PRUG que, tot i no merèixer una nota d’excel·lent, podria passar amb una d’aprovat alt. Lamentablement, però, aquest redactat podria acabar un altre cop en paper mullat a causa de les pressions dels sectors més immobiliers i contraris a protegir el cap de Creus.

Som prou conscients que, per tal que resulti realment efectiu, aquest PRUG ha de comptar amb l’acceptació per part dels seus principals “usuaris”, tot i això, demanem que el nostre Govern no acabi cedint sota aquestes pressions. A més a més, amb aquest procés participatiu es podria provocar un greuge inacceptable, si tan sols s’acabessin atenent les demandes que exigeixen retallades significatives en l’actual redactat del PRUG, mentre s’ignoren aquelles que demanen augmentar encara més els seus nivells de protecció.

Esperem que no sigui el cas.

És això, precisament, el que demanem les 27 entitats ecologistes adherides al manifest que farem públic ben aviat.

En poques paraules, si s’acabessin confirmant les nostres sospites, el nostre Govern podria arribar a suspendre l’examen, fent que l’àmbit marí de cap de Creus perdés aquesta segona oportunitat de restar mínimament protegit.

Res ens agradaria més que poder-nos felicitar amb l’aprovació d’un PRUG mínimament digne.

La pilota, però, es troba, ara mateix, en el camp dels que haurien de governar.

Xavier Vizcaíno

REFLEXIONS D'EN RAMON

Alternatives energètiques a la llar

El dia que em van proposar fer una xerrada per a explicar què es pot fer des de les llars amb les energies renovables per a disminuir l'emergència climàtica, vaig estudiar diversos informes entre els quals destacaria l'informe PROENCAT de la Generalitat de Catalunya i l'informe del Col·legi d'Enginyers Industrials "La transició energètica a Catalunya". Haig de confessar que, després de llegir-los, ha augmentat el meu escepticisme sobre la possibilitat que es compleixi la previsió de la UE per a arribar al tot renovable el 2050 a Catalunya. En els dos informes, es planteja l'execució de tal quantitat d'instal·lacions cada any que són pràcticament inassumibles i, en el d'Enginyers, ja adverteixen sobre un pla de contingència per si és necessari usar gas i reobrir centrals nuclears en el cas que no s'arribi a temps per a instal·lar l'energia renovable prevista, la qual cosa significaria més escalfament i més residus radioactius.

Altres informes manifesten també dubtes sobre com aconseguir la descarbonització en els terminis previstos, considerant que falta temps, capacitat industrial, econòmica i voluntat política. Existeix una altra solució que seria estimar menor necessitat energètica el 2050, així es podria arribar a temps, però es fuig d'aquesta idea com del diable, perquè significaria una disminució del creixement previst. Aquest escenari podria portar a les llars a millors serveis, tal com es reconeix, ni més ni menys, que en l'esborrany del sisè informe dels científics del "Panell Intergovernamental sobre el Canvi Climàtic" (IPCC) de juny 2021 on s'escriu "... Els escenaris que contempen una reducció de la demanda energètica...no suposen una disminució del benestar però sí una provisió de millors serveis". Malgrat la claredat de la frase i de qui ho diu, cap govern vol entendre-ho, la religió del creixement està per sobre del canvi climàtic, encara que ens acostem al Col·lapse cada dia que passa. No sols a Catalunya. A Europa, l'aposta per les energies renovables tampoc va a bon ritme i no és conseqüent amb els objectius de l'Acord de París 2015 (no passar 1,5° sobre la temperatura preindustrial) a causa dels nous posicionaments d'alguns països per la guerra d'Ucraïna. Així, la urgència de la UE per abandonar el gas rus condiciona el tancament de les centrals de carbó en països europeus com Polònia, Països Baixos, Txèquia o Alemanya, i això produirà més escalfament. En realitat, els combustibles fòssils continuen estant molt presents a la UE rebent subvencions milionàries de

diversos països. Segons el Tribunal de Comptes Europeu, ja són quinze els estats membres que subvencionen més els combustibles fòssils que les energies renovables. Fins i tot la COP 27, al novembre 2022, no va apostar clarament per l'abandonament dels combustibles fòssils. Tampoc la Xina, els EUA i Rússia van gaire per feina en la descarbonització urgent i, en aquest context, fins i tot amb la verborrea mediàtica a favor de les renovables, crec, i no estic sol, que anem a tota màquina cap a un increment de temperatura de 2,5° o més, amb totes les seves conseqüències. Una cosa són les propostes teòriques de descarbonitzacions per a frenar el canvi climàtic i una altra la realitat. A l'Europa dels capitals, quan es tracta de triar entre l'emergència climàtica o els mercats, s'aposta per aquests.

Amb aquestes perspectives, com caldria enfocar una xerrada amb el títol “Què es pot fer des de les llars en l'actual crisi climàtica?”. Sembla que hauria de respondre “No es pot fer res, el millor que podem fer és adaptar-nos al que ens vindrà a sobre per a mitigar els efectes del canvi”. Però no serà així, en la xerrada, òbviament, denunciarem l'actual situació i també farem propostes. Entre les denúncies, direm que s'està donant una paradoxa, perquè els que volem frenar el canvi climàtic hem de finançar les nostres instal·lacions, mentre que els grans contaminadors augmenten impunement el nivell de CO₂ portant-lo en el punt més alt de la història mundial. També, entre altres temes, cal denunciar que encara que estalviem uns euros a la factura de la llum amb plaques solars, les energètiques i les elèctriques es beneficien desmesuradament, any rere any, a costa nostra protegides pels abusius mercats energètics. D'altra banda, cal posar de manifest que, des de les llars, es pot influir en molts temes relacionats en el canvi climàtic, així en el consum de roba, en el menjar, els residus, l'electricitat, etc. A més, les llars són tres milions a Catalunya i això ens dona poder.

En definitiva, no perdem més temps i busquem com anar cap a les renovables. La solució implica la reducció del consum final d'energia essencialment de les llars més riques, però el problema no es pot resoldre amb tecnicismes, és molt més profund. S'ha de produir un canvi radical de direcció per anar cap a la societat de la simplicitat, l'austeritat i la igualtat, encara que el camí no sigui clar, no ens queden gaires alternatives. Seria adequada la frase del filòsof xinès Lao Tse: “Un viatge de mil quilòmetres comença amb el primer pas”.

Ramon Caralt Elias

250m² per omplir-los de vida

Òmnium Alt Empordà, el Centre Excursionista i la IAEDEN-Salvem l'Empordà ens hem unit per crear un nou ateneu a l'Empordà. Serà aquí, en aquest edifici,

L'obrim perquè torbem a faltar espais de trobada a la comarca, i tenim per objectiu que l'ateneu ajudi a enfortir la vida social i cultural de l'Alt Empordà i de la ciutat de Figueres.

Un espai col·lectiu que gene-

rarà noves sinergies. Un espai que volem omplir de llengua, de cultura, de natura, un espai per omplir de lluites que puguin fer realitat els nostres somnis, un espai per omplir d'Empordà i en definitiva, un espai per omplir de VIDA.

És un espai que cal reformar i per fer-ho possible necessitem el suport de centenars de persones com tots vosaltres. Persones compromeses amb la vida social de l'Alt Empordà i de Figueres.

Entra a omplim250.cat i fes la teva aportació!

ÒMNIUM
LLINGUA CULTURA PAIS
ACT DIVERSA

Centre Excursionista Empordanès

iaeden
SALVEM L'EMPORDÀ

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ

En/Na
De professió.....
Domiciliat a.....
Població..... Codi postal.....
Comarca..... Telèfon.....
Data naixement..... DNI.....
Adreça electrònica.....

S'inscriu a la IAEDEN com a soci:

Soci juvenil, fins a 25 anys (20 € l'any, mínim) €
Soci numerari, ordinari (45 € l'any, mínim) €
Soci familiar (60 € l'any, mínim) €
Soci protector (100 € l'any, mínim) €
Altres quantitats €

Voldries col·laborar activament amb l'entitat Sí No Data i signatura

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Nom del banc o caixa.....

Adreça de la sucursal..... Població.....

Iban		Codi banc			Núm. sucursal		control		núm. cc o llibreta										

Titular del compte.....

Domicili del titular.....

Distingits senyors: Els agrairé que, fins a nova ordre, atenguin amb càrrec al meu compte els rebuts que els presenti la IAEDEN, a nom del soci que figura adjunt.

..... 202.....
Firma del titular del compte

NOM DEL SOCI..... soci núm.

Informació bàsica sobre protecció de dades

Responsable: INSTITUCIÓ ALTEMPORDANESA PER LA DEFENSA I ESTUDI DE LA NATURA (IAEDEN); Finalitat: Prestar els serveis sol·licitats i enviar comunicacions comercials; Legitimació: Execució d'un contracte, interès legítim del Responsable; Destinataris: Estan previstes cessions de dades a: L'Agència Tributària, Entitats financeres; Drets: Té dret a accedir, rectificar i suprimir les dades, així com altres drets, indicats en la informació adicional, que pot exercir dirigint-se a l'adreça del responsable del tractament; Procedència: El propi interessat. Pot consultar informació adicional i detallada sobre Protecció de Dades en la web: <http://www.iaeden.cat>.

BRAU EDICIONS

www.brauedicions.com

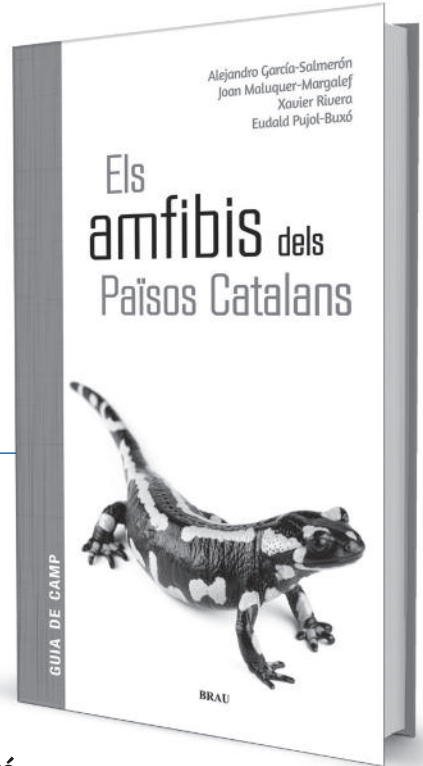

col·lecció
MALUQUER

En reconeixement als germans Salvador, Joaquim i Josep Maluquer Nicolau, naturalistes, precursors dels estudis de camp a Catalunya i divulgadors del coneixement científic.

Els amfibis dels Països Catalans

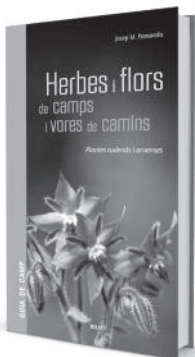
volum 7

Alejandro García-Salmerón
Joan Maluquer-Margalef

Xavier Rivera
Eudald Pujol-Buxó

La guia de camp més completa que tracta en exclusiva els amfibis dels Països Catalans.

volum 4

Herbes i flors de camps i vores de camins

volum 5

Macroinvertebrats fluvials de Catalunya

volum 6

Els ortòpters de Catalunya